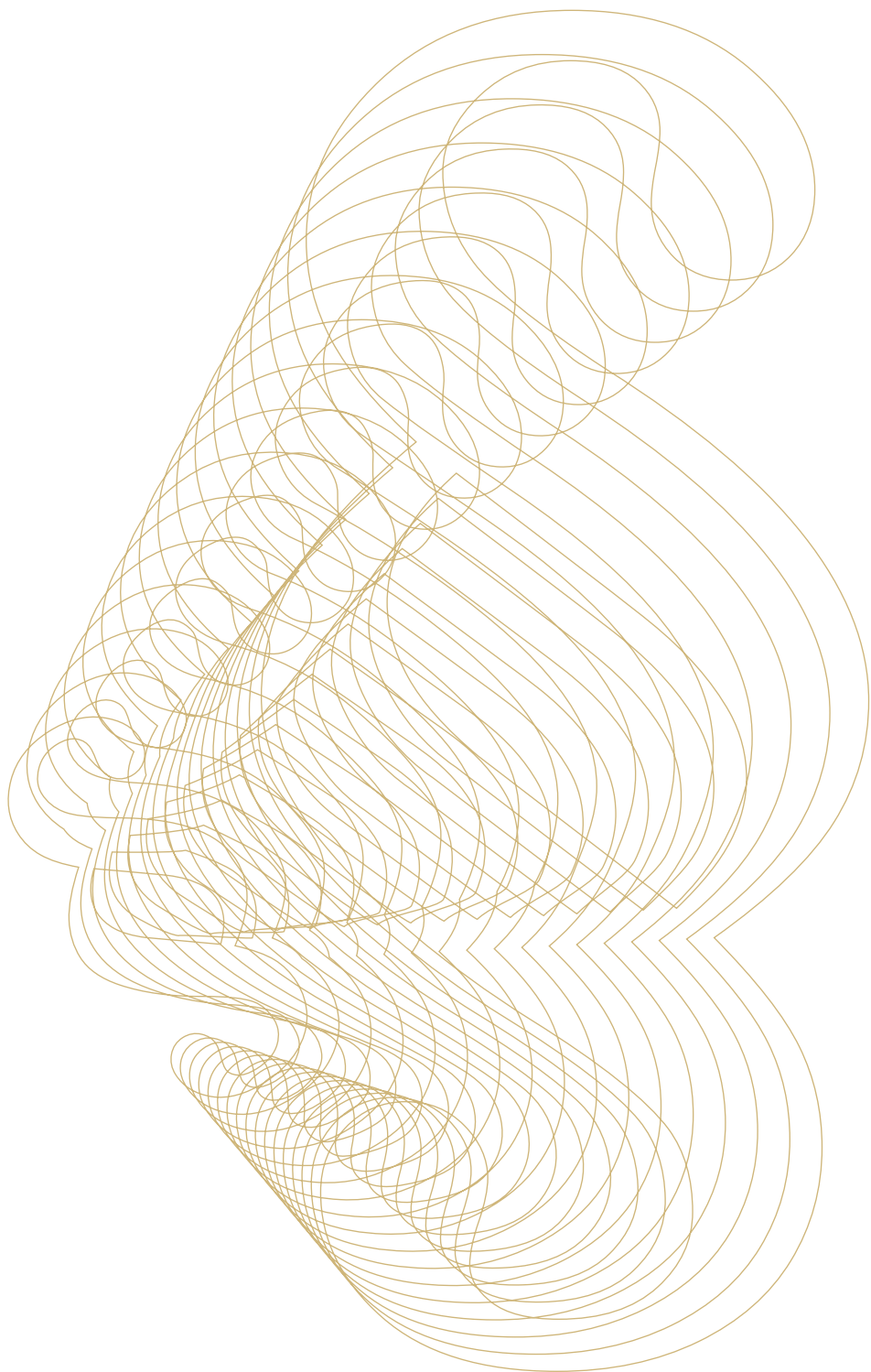




**INNSTILLINGSRÅDET
FOR DOMMERE**

ÅRSMELDING 2012



INNSTILLINGSRÅDET

Innstillingsrådet for dommere (Innstillingsrådet) ble etablert 1. november 2002 i forbindelse med den store domstolsreformen, som overførte det administrative ansvar for domstolene fra Justisdepartementet til Domstoladministrasjonen (DA).

For at domstolene skal ivareta samfunnets krav og forventninger, er det en forutsetning med utnevning av dyktige, innsiktsfulle og uavhengige dommere. Det er lagt opp til en bred dommerrekruttering, slik at dommerne som utnevnes har forutgående kunnskaper fra ulike områder av samfunns- og rettslivet. Utnevningssprosessen skal tilfredsstillende de vanlige krav til en grundig og effektiv utvelgelses- og utnevningssmåte og i tillegg ivareta endel særlige hensyn og prinsipper, som følge av domstolenes spesielle stilling i samfunnet.

Innstillingsrådet er et eksternt, uavhengig organ. Den nærmere regulering fremgår av domstollovens §§ 55 a-c. Rådets hovedoppgave er å gi innstilling til Kongen vedrørende dommerutnevnelser. Utnevningsskompetansen ligger hos Kongen i statsråd, etter at saken er undergitt en meget begrenset prøving i Justisdepartementet.

Etablering av denne fremgangsmåte for dommerutnevnelser bygger på avveining av blant annet demokratiske, konstitusjonelle, personalfaglige og allmenne hensyn. Lovgiver ønsket ikke et laugstyre hvor hele utnevningssprosessen ville skje innenfor domstolene og heller ikke en korporativ prosess i et organ sammensatt av representanter fra arbeidsgiver og arbeidstaker. Dette er utførlig drøftet i NOU 1999:19 og Ot. prp. 44 (2000-2001).

Innstillingsrådet gir innstillinger for faste dommer- og domstollederstillinger i alle tre rettsinstanser i de alminnelige domstoler (med unntak for høyesterettsjustitiarius) og for begge instanser i jordskiftedomstolene. Innstillingsrådet gir videre innstilling ved konstitusjoner over ett år. Konstitusjoner inntil ett år besluttet av Innstillingsrådet og DA, jf domstollovens §§ 55 e-f. Konstitusjoner av høyesterettsdommere behandles ikke av Innstillingsrådet, men av Justisdepartementet.

Innstillingsrådet har beskrevet sitt arbeid og grunnlaget for de vurderinger som foretas i et praksis- og policynotat. Dette notatet omhandler de formelle rammer for utnevning av dommere, hva som vektlegges ved vurderingen av søkerne, samt prosessen med intervjuer, referanseinnhenting og oversendelse til Justisdepartementet. Innstillingsrådets notat er åpent tilgjengelig på Innstillingsrådets hjemmeside.



INNSTILLINGSRÅDETS SAMMENSETNING OG MEDLEMMENES FUNKSJONSTID

Innstillingsrådet består av ni medlemmer, jf. domstolloven § 55 a.

Når Innstillingsrådet behandler saker som gjelder utnevning eller konstitusjon av dommere i de alminnelige domstolene, deltar tre dommere fra de alminnelige domstoler, en advokat, en jurist ansatt i det offentlige og to medlemmer som ikke er jurister.

Når Innstillingsrådet behandler saker som gjelder utnevning eller konstitusjon av dommere fra jordskiftedomstolene, deltar en dommer fra jordskiftedomstolene og en jordskifte kandidat i stedet for henholdsvis en dommer og juristen ansatt i det offentlige.

Rådets medlemmer oppnevnes av Kongen, som også oppnevner lederen. I tillegg oppnevnes personlige varamedlemmer. Oppnevningstiden er fire år, med adgang til gjenoppnevning for en periode. Rådet har etablert nestlederfunksjon og velger selv nestleder.

Innstillingsrådet for dommere hadde i 2012

følgende sammensetning:

Sorenskriver **Yngve Svendsen** (leder)
Personlig varamedlem tingrettsdommer
Maren-Elisabet Nilsen-Nygaard
Avdelingsleder/tingrettsdommer **Ellen Meinich Martens**
Personlig varamedlem sorenskriver **Odd Arve Bartnes**
Direktør **Anne Pauline Jensen** (nestleder)
Personlig varamedlem personaldirektør **Eli Glambek**
Ordfører **Paul Chr. Dahlø**
Personlig varamedlem seniorrådgiver **Randi Øverland**
Sorenskriver **Hilda Gerd Kolbjørnsen** (til 31.10.2012)
Lagdommer **Tonje Fisknes** (fra 01.11.2012)
Personlig varamedlem lagdommer **Knut Røstum**
(til 31.10.2012)
Personlig varamedlem lagdommer **Jarle Golten Smørdal**
(fra 01.11.2012)
Advokat **Bjørn Harald Borg**
Personlig varamedlem advokat **Olav Eriksen**
Viserektor **Bjørn Goksøyr**
Personlig varamedlem IT-sjef **Øystein Lorentzen**
Jordskifterettsleder **Ivar Øygard**
Personlig varamedlem jordskiftedommer **Liv Grimsmo**
Forsker **Solfrid Mykland** (til 30.06.2012)
Arealplanlegger **Irene Runningen** (fra 01.11.2012)
Personlig varamedlem rådgiver **Annlaug Kjelstad**



Direktøren i DA eller den han bemyndiger, har møterett i Innstillingsrådet, og DA har i tillegg ansvaret for sekretariatsfunksjonen. Vanligvis møter avdelingsdirektør for juridisk enhet og medarbeidere fra administrasjonen. Arbeidsfordelingen mellom Innstillingsrådet og sekretariatet/DA, er nærmere fastlagt av Innstillingsrådet.

INNSTILLINGSRÅDETS AKTIVITETER 2012

Innstillingsrådet gjennomførte åtte møter i 2012, og et møte med nye medlemmer. Møtene gjennomføres i hovedsak som dagsmøter. Innstillinger, konstitusjoner og prinsipielle diskusjoner vedrørende Innstillingsrådets oppgaver utgjør agendaen på møtene.

I løpet av året har Innstillingsrådet prøvd ut bruk av egenerverings skjema for søkere til domstollederstillinger, videreutviklet intervjumalene for domstollederstillinger, dommerstillinger og referanseinnhenting, samt utviklet skjema/matrise for utvelgelse av kandidater til intervju. Videre er det utarbeidet dommerprofil for både de alminnelige domstolene og jordskiftedomstolene.

På grunn av nye hotellpartnere etter anbudsrunder, har Innstillingsrådet siden april hatt møtene på Scandic Oslo Airport Hotel, Gardermoen, i tillegg til i Domstoladministrasjonens lokaler i Trondheim.

Det årlige møtet med Sivilavdelingen i Justisdepartementet ble avholdt 29.05.2012. Fra Innstillingsrådet deltok Yngve Svendsen, Anne Pauline Jensen og Ellen M. Martens.

I 2012 var det to medlemmer og ett varamedlem som fratradte; sorenskriver Hilda Gerd Kolbjørnsen, forsker Solfrid Mykland og lagdommer Knut Røstum. Nye medlemmer ble lagdommer Tonje Fisknes og arealplanlegger Irene Runningen. Nytt varamedlem ble lagdommer Jarle Golten Smørødal.

Det ble på slutten av året vedtatt å gå over til å bruke admincontrol ved utsending av saksdokumenter til møtene. Innstillingsrådet gikk til innkjøp av iPad til alle medlemmer og varamedlemmer som ikke hadde det privat. Bruk av den nye ordningen iverksettes i de første møtene i 2013.

DOMMERUTNEVNELSER

Det har vært tilsetningsstopp for alle stillingsgrupper i 2012. Tilsetningsstoppen har ikke fått stor innvirkning på Innstillingsrådets arbeid.

Alderssammensetningen blant dommerne viser at det blir mange dommere som går av med pensjon også i de kommende årene. I 2012 var det 24 dommere som gikk av med pensjon og to som gikk over i andre stillinger. Av de 26 dommerne som sluttet i 2012 er 12 fra jordskiftedomstolene og 14 fra de alminnelige domstolene.

I 2012 har det blitt utnevnt 19 domstolledere (13 i de alminnelige domstolene og seks i jordskiftedomstolene) og 41 dommere (derav fire i andreinstans, 27 i førsteinstans og 10 i jordskiftedomstolene). Det har blitt konstituert 14 dommere (fem i andreinstans, åtte i førsteinstans og én i jordskiftedomstolene). Innstillingsrådet har i den forbindelse vurdert totalt 540 søknader og gjennomført 246 intervjuer. I tillegg har det vært søknadsbehandling og intervju til konstitusjoner av ekstraordinære lagdommere.

Av de utnevnte i 2012 i de alminnelige domstolene, er:

- 52 % kvinner og 48 % menn
- 46 år gjennomsnittsalder ved utnevning

Av de utnevnte i 2012 i jordskiftedomstolene, er:

- 19 % kvinner og 81 % menn
- 47 år gjennomsnittsalder ved utnevning



Generelt er det fremdeles ønskelig med både kvalitativt og kvantitativt bedre søkertilgang, både til dommerstillinger i de alminnelige domstolene og jordskiftedomstolene. Behovet gjør seg særlig gjeldende i forhold til domstollederstillinger der det er vesentlig færre søkere enn til dommerstillinger.

Domstoladministrasjonen har et kontinuerlig arbeid med å øke søkertilfanget til dommerstillinger i jordskifterettene. Dette består bl.a. i å oppsøke utdanningsmesser for å informere om jordskifterettens arbeidsoppgaver. Det er inngått en detaljert samarbeidsavtale med UMB (Universitetet for miljø og biovitenskap) som blant annet omfatter samarbeid om rekruttering, læreplaner, undervisningsstøtte og støtte til stipendiatstillinger.

Intervjuene

Intervjuene gjennomføres av en intervjugruppe bestående av to medlemmer fra Innstillingsrådet, samt en representant fra sekretariatet (DA). I tillegg deltar domstolstolleder dersom det ikke er et domstollederembete som skal besettes. Domstolleder blir bedt om å gi innspill vedrørende utvelgelsen av kandidater til intervju ved dommerstillinger.

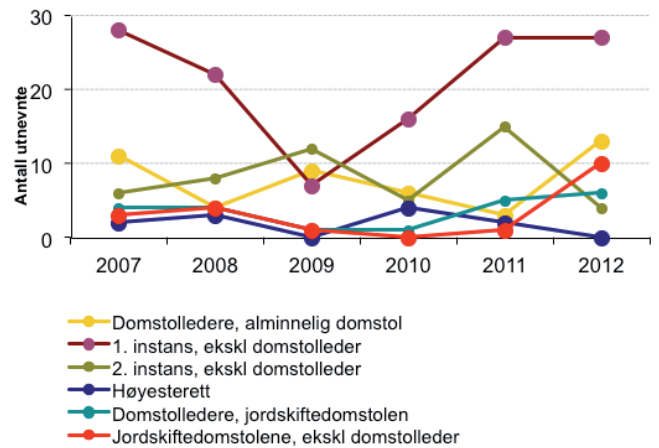
Intervjuene gjennomføres som hovedregel ved den aktuelle domstol for embetet, noe som innebærer mye reisevirksomhet for Innstillingsrådets medlemmer og sekretariatet (DAs representanter). I tillegg til intervju innhenter intervjugruppen referanser for aktuelle kandidater til det enkelte embetet.

Søkermassen

Gjennomsnittlig antall søkere pr. ledig dommerstilling i de alminnelige domstolene var i 2012 på 8,1, som er en merkbar nedgang fra 2011 (11,2), og det laveste antallet siden 2007. Det er imidlertid betydelige variasjoner, blant annet geografisk. Også til domstollederstillinger i de alminnelige domstolene har det vært en nedgang i antall søkere, fra 7,7 i 2011 til 4,0 i 2012. I perioden 2007 til 2012 har antallet søkere til domstollederstillinger bare vært lavere i 2010, da det utgjorde 3,4.

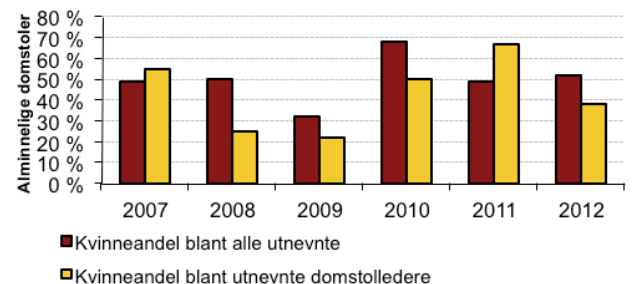
Antall ledige domstollederstillinger i jordskiftedomstolene har i årene 2007 – 2012 variert fra én til seks (seks i 2012). Gjennomsnittlig antall søkere har variert fra 1,3 til seks (2 i 2012). Gjennomsnittlig antall søkere til dommerstillinger har vært fra 1,7 til 6,0 (3,6 i 2012). Det ble kunngjort 23 embeter, hvorav sju forble ubesatte. Flere stillinger ble utlyst på nytt på grunn av manglende kvalifiserte søkere og/eller for å få et bedre søkergrunnlag.

Rekruttering av søkere, det vil si å skaffe et godt søkertilfang, er ikke et ansvar for Innstillingsrådet. Dette påligger i hovedsak DA og domstolene selv. Det er viktig at både domstolene generelt og den aktuelle domstol spesielt, fremstår som attraktiv for potensielle søkere.



Diagrammet viser antall utnevnte dommere fordelt på de enkelte instanser

Antallet kvinnelige søkere i de alminnelige domstolene, har fra 2002 ligget forholdsvis stabilt på omkring 1/3 av søkermassen, men økte i 2012 til 47 %. Dette er det høyeste tallet noensinne. I jordskiftedomstolene økte andelen kvinnelige søkere fra 7 % (2011) til 23 %.

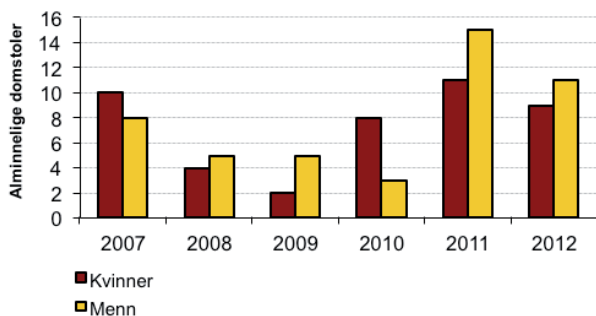


Diagrammet viser kvinneandelen blant utnevnte dommere i de alminnelige domstolene

Kjønn og alder blant de utnevnte

Av de utnevnte dommerne i 2012 i de alminnelige domstolene er 52 % kvinner og 48 % menn. Innstillingsrådet praktiserer moderat kjønnskvotering og innenfor den aktuelle søkermasse anvendes de virkemidler som står til disposisjon for å jevne ut kjønnsforskjellene i dommerkorpset.

Ved årsskiftet var den totale andel kvinnelige dommere i Norge 39 % og 61 % menn. For jordskiftedomstolene er fordelingen 13 % kvinner og 87 % menn.

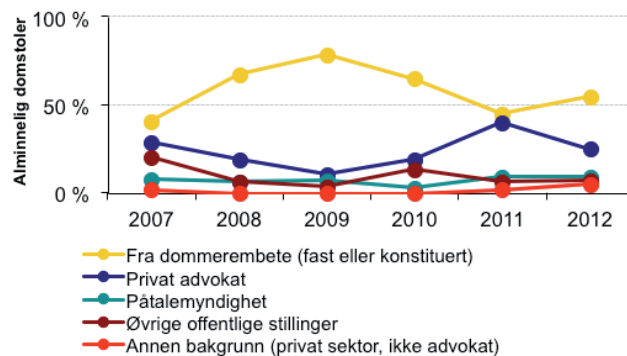


Diagrammet viser kjønnsfordeling ved tilgang av helt nye dommere som tidligere ikke har vært dommere eller konstituerte dommere

I 2012 lå andelen av utnevnte kvinner i de alminnelige domstolene (52 %) høyere enn andelen kvinner i søkermassen (47 %). Det samme var også tilfellet i 2011. Gjennomsnittsalder ved utnevning var 46 år. Av de utnevnte dommerne i jordskiftedomstolene var kvinneandelen i 2012 på 19 % (kvinnene utgjorde 23 % av søkermassen). Alder ved utnevning var 47 år.

Utnevnte dommers tidligere yrke

I 2012 var det flere av de utnevnte i de alminnelige domstolene som kom fra en dommerstilling (fast eller konstituert) enn i 2011, men færre enn i årene 2008 - 2010. Av de 44 utnevnte kom 24 (55 %) fra dommerstilling (17 fra faste stillinger og sju fra konstitusjoner). I jordskiftedomstolene kom åtte av de utnevnte (50 %) fra dommerstilling (fem fra faste stillinger og tre fra konstitusjoner).

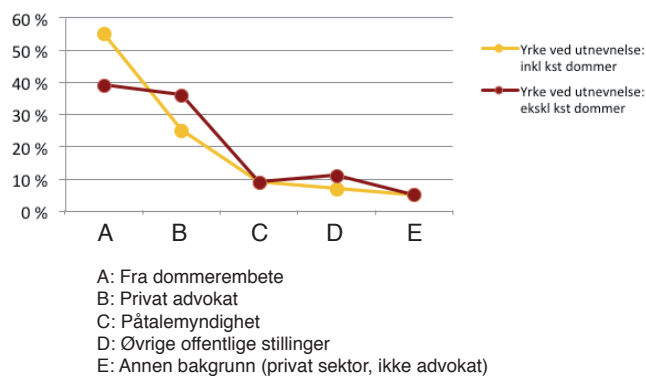


Diagrammet viser fordeling av tidligere yrker, inklusive konstitusjoner til utnevnte dommer

Diagrammet under viser yrke ved utnevning, inkludert de som var konstituert dommer ved utnevningen (gul linje) og deres faste stilling når man ser bort fra konstitusjon (brun linje).

Som diagrammet over viser, kom 55 % fra dommerembete (fast eller konstituert). Diagrammet under viser at dette tallet har sunket til 39 % (fra 24 til 17) når man tar bort de som er konstituert i en dommerstilling. Antallet som kom fra advokatyrtket (privatmarkedet) viser 25 % i diagrammet over, men 36 % i diagrammet under. 36 % av de utnevnte i 2012 var advokater fra private firma. 9 % av de utnevnte kom fra påtalemyndigheten (diagrammet under) og 11 % fra andre offentlige stillinger (diagrammet under).

Av de utnevnte som hadde permisjon fra sin faste stilling i det private eller offentlige arbeidsmarkedet, men var konstituert dommer ved utnevningen, kom de fleste fra stilling som advokat.



Diagrammet viser fordeling av yrker, eksklusive konstitusjoner til utnevnte dommer

STATISTIKK FOR DE ALMINNELIGE DOMSTOLENE

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Utnevnte, alminnelige domstoler:						
Antall utnevnte, totalt	47	37	28	31	47	44
Antall utnevnte domstolledere	11	4	9	6	3	13
Antall, utnevnte totalt i 1. instans, ekskl domstolleder	28	22	7	16	27	27
Antall, utnevnte totalt i 2. instans, ekskl domstolleder	6	8	12	5	15	4
Antall, utnevnte totalt i Høyesterett	2	3	0	4	2	0
Kvinneandel blant alle utnevnte	49 %	50 %	32 %	68 %	49 %	52 %
Kvinneandel blant utnevnte domstolledere	55 %	25 %	22 %	50 %	67 %	38 %
Gjennomsnittsalder ved utnevning	45	45	49	45	45	46
Yrke ved utnevning:						
Fra dommerembete (fast eller konstituert)	41 %	67 %	79 %	65 %	43 %	55 %
Privat advokat	29 %	19 %	11 %	19 %	40 %	25 %
Påtalemyndighet	8 %	7 %	7 %	3 %	9 %	9 %
Øvrige offentlige stillinger	20 %	7 %	4 %	13 %	6 %	7 %
Annen bakgrunn (privat sektor, ikke advokat)	2 %	0 %	0 %	0 %	2 %	5 %
Søkermasse (inklusive konstitusjoner):						
Antall søknader totalt	354	354	326	345	762	478
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	7,5	9,3	11,6	8,7	11,2	8,1
Maks. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	35	38	25	44	66	52
Min. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	2	3	3	1	2	3
Kvinneandel blant alle søkere, totalt	34 %	32 %	34 %	41 %	38 %	47 %
Antall søknader totalt vedr. domstolleder	44	23	38	34	23	56
Gj.sn. antall søkere pr. domstollederstilling	4,4	4,8	4,2	3,4	7,7	4,0
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	7	8	9	8	13	10
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	1	3	1	1	4	2
Kvinneandel blant søkere vedr. domstolleder	34 %	13 %	13 %	24 %	35 %	45 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	180	177	160	193	265	195
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	51 %	50 %	49 %	56 %	35 %	41 %

STATISTIKK FOR JORDSKIFTEDOMSTOLENE

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Utnevnte, jordskiftedomstolene:						
Antall, utnevnte totalt i jordskiftedomstolen	7	8	2	1	6	16
Antall utnevnte domstolledere	4	4	1	1	5	6
Antall, utnevnte totalt i jordskiftedomstolen, ekskl domstolleder	3	4	1	0	1	10
Kvinneandel blant alle utnevnte	17 %	25 %	0 %	0 %	0 %	19 %
Kvinneandel blant alle utnevnte domstolledere	0 %	25 %	0 %	0 %	0 %	50 %
Gjennomsnittsalder ved utnevning	46	42	53	54	53	47
Yrke ved utnevning:						
Fra jordskiftedommerembete (fast eller konstituert)	57 %	100 %	0 %	0 %	83 %	50 %
Jordskiftedommerfullmektig (tidl. overingeniør med løyve)	14 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Øvrige offentlige stillinger	14 %	0 %	50 %	100 %	17 %	44 %
Annen bakgrunn (privat sektor)	14 %	0 %	50 %	0 %	0 %	6 %
Søkermasse (inklusive konstitusjoner):						
Antall søknader totalt	25	21	13	6	27	62
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	3,6	2,3	3,3	6,0	1,7	3,6
Maks. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	4	3	4	6	5	8
Min. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	2	0	2	6	0	1
Kvinneandel blant alle søkere, totalt	16 %	33 %	8 %	17 %	7 %	23 %
Antall søknader totalt vedr. jordskifterettsleder	19	7	4	6	17	18
Gj.sn. antall søkere pr. domstollederstilling	4,8	2,3	4	6	1,3	2
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	6	3	4	6	4	4
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	3	2	4	6	0	0
Kvinneandel blant søkere vedr. domstolleder	16 %	29 %	0 %	17 %	6 %	39 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	24	21	9	4	25	51
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	96 %	100 %	69 %	67 %	93 %	82 %

Postadresse sekretariat:
Domstoladministrasjonen
Postboks 5678 Sluppen
7485 Trondheim

Telefon: + 47 73 56 70 00
Telefaks: + 47 73 56 70 01
E-post: postmottak@domstoladministrasjonen.no

Ytterligere informasjon om Innstillingsrådet er tilgjengelig på
www.domstol.no/innstillingsradet.